

Fiskepigernes Fagforening 60 ár

Tann 29. januar 1922 fór stór hending fram á Tvøroyri — fyrsta kvinnuliga fakfelagið varð sett á stovn. Hetta fæddi eisini við sær, at hetta fakfelagið man vera eitt av teimum elstu í heiminum. Tað vil siga, at 29. januar 1982 eru runnin 60 ár síðani FISKEPIGERNES FAGFORENING varð stovnað.

Ikki kann í stuttari blaðgrein sigast frá, hvønn týðning hetta felagið hevur havt. Ikki bara fyrri ta fakfelagsliga menningina her á landi, men sanniliga eisini fyrri ta politisku.

Hetta tiltakið bleiv framt á Tvøroyri. Og tað var ikki nakað løgið í ti, ti her vóru tey vinnuligu tiltøkini framt av framtakshugaðum Mortensens, Thomsens og Nolsøesmonnum. Her var liv, arbeiði og framburður.

Og hyggur tú at felagsbókini frá stovnanini, sært tú nøvn og bygdir nevndar. Ja, eingin bygd í Føroya landi kann siga, at hon ikki hevur notið gott av teimum arbeiðstiltøkum, sum blivu framt á Tvøroyri.

Keypmennirnir høvdu úthandlar og av teimum skaptist eisini trivnaður.

Tann fyrsta limabókin hjá felagnum sigur frá, at tað vóru 364 limir. Innlimingargjaldið var ein króna fyrri tær, sum búðu á plássinum. Ársgjaldið var triggjar krónur. Avbygðalimirnir skuldu betala 30 krónur. Hetta vóru nógvir peningar, men tær flestu fiskagenturnar arbeiddu hetta av og gouldi í smáum.

Í fyrstu reglugerð felagsins verður sagt, at tær — fiskagenturnar — ikki vilja arbeiða sunnudag og at tær vilja arbeiða móti sunnudagsarbeiði sum heild.

Tann fyrsta nevnd felagsins var: Magdalena Olsen (hjá einkjuni), Anna Hovgaard og Poulina Niclasen Einarsson.

Tað er øllum greitt, at hesar kvinnur brutu slóð.

Tær hava sett ein varða eftir seg, sum ongatið verður tikin niður. Nógv nøvn kundu verið nevnd, men lat meg halda meg til fyrstu nevndina.

Um vit snara hjólinum aftur, so kunnu vit kanska kámt mynda okkum, hvat tær hava verið fyrri. Í dag verður kanska ikki hugsað so nógv um hetta, men eg haldi, at 29. januar 1982 eiga fakfelagslimir í FISKEPIGERNES FAGFORENING í tógn og virðing eina løtu minnst hesar og aðrar ónevndar undangongukvinnur — tær brutu slóð, tær lögdu gøturnar.

Munurin millum tá at bróta upp úr nýggjum á fakfelagsøkinum og nú er sum við árabáti í ódn at andøva móti forbergi og nú ganga á sløttum.

Søgan um FISKEPIGERNES FAGFORENING er long og fari eg bert í smáum brotum at siga frá:

Í 1936 taka fiskagenturnar saman við FYLKING ódnartak og keypa trolaran Leiv Øssurson og seinri Uttarahandil. Í bókum felagsins stendur, at felagið bleiv góðkent sum veðhaldari fyrri teimum neyðugu lánunum til keypið. Eginpening áttu tær tókan.

Hugsjó tykkum munin frá 1922 at taka hendur saman og byggja land og longu í 1936, tá arbeiðsgevararnir ikki megnaðu at halda virkini gangandi — ikki vegna ringa leiðslu, men broytingarnar í verðinshandlinum tóku teir av fótum.

Hvør tóku tá um stýrisvøl? Fakfelagini FISKEPIGERNES FAGFORENING og FYLKING. Hvønn týðning tiltakið AT — Arbeiðaranna Trolaradrift — fekk fyrri nógv heim, fer søgan at siga okkum.

Hetta tiltakið hjá hesum kvinnuliga fakfelag gekk fram til 1950, tá aftur óløg tóku tær av fótum. Men undan hevði AT sett mongum heimi fót undir egð borð.

Tær hava eisini stuðlað á øðrum økjum. Í 1934 lata fiskagenturnar 1000 kr. til hitan í Tvøroyrar kirkju.

Tað verður mangan talað um líkarætt millum kvinnur og menn. Her siggja vit, at kvinnurnar — tær arbeiðandi fiskagenturnar — eru langt framan fyrri, og um vit

her skulu brúka søguna sum grundarlag, so mugu vit biðja kvinnuna um at geva okkum líkarætt.

Tí, hesar megnarkvinnur tær brutu slóð, og tað, sum kanska í dag er so einfalt, tað bandið slitu tær. Og tað hevur ikki verið lætt. Tvørturímóti.

Og tá bakkestini komu, tóku tær sjálvar um stýrisvøl.

Skulu vit tala um kvinnuár, var tað fyrsta 29. januar 1922, tá tær stovnaðu sítt fakfelag. Og so aftur í 1936, tá tær lögdu grundarlag undir føroyska trolaravinnu og virkir.

Til øll vinnulig tiltøk, framt eru á Tvøroyri, hava fiskagenturnar partur altíð verið við. Í bygðaráðði valdu tær skrivara sin, Ellu Midjord, fyrri eisini har at vera við og ávirka. Tíðin er kanska broytt, men søgan sigur satt.

Eisini í dag — 60 ár aftaná stovnanina — eru tær við at skapa ta rammu, sum er um bygd okkara. Virkið á keini — Tvøroyrar Flakavirki — trolarar sum sigla út og inn fjørðin — eru fruktirnar av stovnan FISKEPIGERNES FAGFORENING.

Mangur tykjast tað vera loagið, at tær ikki hava skift navn — kanska føroyskað tað — men tær halda, at navnið, sum stovnararnir góvu — mangur hvíur nú undir grønum flag — er eitt heiðursnavn.

Á stovningardegi tykkara heilsa eg tykkum við takk fyrri tað, tit framt, og takk fyrri ta virðing, sum tit, sum tóku yvir, vistu teimum sum undan fóru. Uttan FISKEPIGERNES FAGFORE-

NING hevði bygd okkara felagsliga fátæk. Tiltøk verið søguliga og faktykkara eru varandi varð.

ar, settir undangongukvinnur, stovnarum og limum av FISKEPIGERNES FAGFORENING á Tvøroyri.

Av stovnarunum eru nakrar eftir á livi, og uttan iva er tað onkur kring landið, ið hendan dag letur tankarnar sveima aftur til ungdomsdagarnar í fiskarbeiði á Tvøroyri.

Eisini tit — land vilja byggja, tó treyðugt við split — rættvísti tykkara stovnhald skal vera á teirri leið, ið skal upp eftir bera, trúliga virka til almannavæl — uppbyggja, bota — vart mál vera skal. Tit fiskagenturnar brutu tað band við virkisfýsni bygdut til Føroya land.

Sverri Midjord

Stórir eykavinningar í V4 50.000 krónur

verða lutaðar burtur í samband við at útvarpið verður 25 ár leygardagin 6. februar 1982.

Eykavinningarnir verða drignir millum allar seðlarnar og verða býttir soleiðis

1 vinningur á 15.000 kr.
1 vinningur á 10.000 kr.
1 vinningur á 5.000 kr.
5 vinningur á 1.000 kr.
30 vinningur á 500 kr.

Útvarp Føroya